

Wojewoda Zachodniopomorski

Znak: P-1.4131.414.2025.AA
Szczecin, 18 grudnia 2025 r.

Rada Miejska w Choszczynie

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XX/160/2025 Rady Miejskiej w Choszczynie z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły.

Uzasadnienie

W dniu 19 listopada 2025 r. Rada Miejska w Choszczynie podjęła uchwałę Nr XX/160/2025 w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 21 listopada 2025 r.

Na mocy §1 uchwały Nr XX/160/2025 Rada Miejska w Choszczynie postanowiła o zniesieniu jednostki pomocniczej Gminy Choszczno Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły.

Materialnoprawną podstawę ww. aktu stanowi art. 5 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym *Gmina może tworzyć jednostki pomocnicze: sołectwa oraz dzielnice, osiedla i inne. Jednostką pomocniczą może być również położone na terenie gminy miasto (ust. 1). Jednostkę pomocniczą tworzy rada gminy, w drodze uchwały, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy (ust. 2). Dodatkowo wskazać trzeba, że zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostki pomocniczej określa statut gminy (ust. 3).*

Cytowane wyżej przepisy niewątpliwie przyznają organowi stanowiącemu gminy kompetencję zarówno do utworzenia, połączenia, podziału jak i zniesienia jednostek pomocniczych. Brzmienie ww. unormowań prowadzi niezbiecie do wniosku, że tworzenie jednostek pomocniczych zależy od woli rady gminy, która po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, podejmuje decyzję czy na terenie gminy

utworzyć jednostkę pomocniczą, czy będzie obejmować ona obszar gminy, czy też jej część, czy też może daną jednostkę pomocniczą należy połączyć, czy znieść¹.

W toku badania legalności uchwały Nr XX/160/2025 w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły stwierdzono jednak, że w sposób istotny narusza ona prawo, z uwagi na wadliwą procedurę jej podjęcia, określoną w §60 Statutu Gminy Choszczno².

W myśl art. 169 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³ *ustrój wewnętrzny jednostek samorządu terytorialnego określają, w granicach ustaw, ich organy stanowiące*. Natomiast przepis art. 3 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że *o ustroju gminy stanowi jej statut*. Z kolei, art. 22 ust. 1 tej ustawy wskazuje, iż *organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów gminy określa statut gminy*.

Statut gminy, który stanowi akt prawa miejscowego powszechnie obowiązujący na jej terenie, jest zatem zbiorem przepisów regulujących najważniejsze sprawy dla wspólnoty samorządowej, w tym m.in. dot. organizacji wewnętrznej gminy i trybu pracy jej organów. Jako akt prawa miejscowego stanowi konstytucyjne źródło powszechnie obowiązującego prawa na obszarze działania danej gminy (art. 87 Konstytucji RP)⁴.

Przyjmując zatem, że działanie organu gminy nie może pozostawać w sprzeczności z aktem prawa miejscowego, to niezgodność aktu wydanego przez taki organ z postanowieniami statutu gminy stanowi istotne naruszenie prawa⁵, skutkujące koniecznością stwierdzenia jego nieważności w trybie art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

O legalności aktu prawa miejscowego decyduje nie tylko merytoryczna jego treść, a więc formalna zgodność z ustawą, w granicach której został on wydany, ale również ustanowienie tego aktu z dochowaniem norm regulujących procedurę stanowienia prawa przez organ jednostki samorządu terytorialnego. Nie sposób bowiem uznać, by w demokratycznym państwie prawnym, jako odpowiadający prawu mógł zostać uznany akt normatywny ustanowiony z pogwałceniem wiążących organ reguł i zasad procedowania nad tym aktem. Innymi słowy warunkiem ważności czy też legalności uchwały jest nie tylko jej zgodność z upoważnieniem ustawowym, wyznaczającym granice przyjmowanej regulacji, ale również uchwalenie aktu w określonej przepisami procedurze⁶.

I tak, zgodnie z §60 Statutu Gminy Choszczno głosowanie nad poprawkami do projektu uchwały następuje według ich kolejności, z tym, że w pierwszej kolejności Przewodniczący obrad poddaje pod głosowanie te poprawki, których przyjęcie lub odrzucenie rozstrzyga o innych poprawkach (ust. 2). Przewodniczący obrad zarządza głosowanie w ostatniej kolejności za przyjęciem uchwały w całości ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek wniesionych do projektu uchwały (ust. 6).

¹ Por. wyrok WSA w Krakowie z dnia 20 maja 2021 r. sygn. akt III SA/Kr 202/21, wyrok NSA z 10 października 2000 r., sygn. akt II SA/Łd 1097/00.

² Uchwała Nr XXI/180/2012 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Gminy Choszczno (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2012 r., poz. 1009 z późn. zm.).

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

⁴ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt VIII SA/Wa 321/13.

⁵ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 21 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Ke 403/19.

⁶ Wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lutego 1998 r., sygn. akt II SA/Wr 1459/97, Wyrok WSA w Warszawie z dnia 25 sierpnia 2011 r., sygn. akt I SA/Wa 1102/11.

W toku badania legalności uchwały Nr XX/160/2025 do organu nadzoru wpłynęło pismo, z którego wynika, że ww. procedura nie została zachowana. W porządku obrad przygotowany był projekt uchwały w sprawie likwidacji jednostki pomocniczej Gminy Choszczno - Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły, do którego w trakcie sesji została złożona autopoprawka, która nie została przegłosowana przez radnych Rady Miejskiej w Choszcznie.

W związku z powyższym, organ nadzoru pismem z dnia 2 grudnia 2025 r., znak: P-1.4130.308.2025.AA, wystąpił do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Choszcznie z prośbą o udzielenie stosownych wyjaśnień.

Jak wskazał Przewodniczący Rady w piśmie z dnia 4 grudnia 2025 r., znak: BRM.0004.15.2025 *podczas sesji projekty uchwał były przedstawiane przez Wiceprzewodniczącego Klubu Radnych Michała Puziaka. Przedstawiając projekty uchwał Wiceprzewodniczący Klubu Radnych każdorazowo zgłaszał autopoprawki do §4, co zostało słownie wypowiedziane przed podjęciem każdej uchwały (...). W czasie pytań wyjaśniłem, że uchwała będzie głosowana wraz z autopoprawką, którą zgłosili wnioskodawcy (...). Przed poddaniem pod głosowanie projektów uchwał wskazałem, że głosowanie odbędzie się nad uchwałą wraz z jej autopoprawką (...).*

Tymczasem, jak wynika z nagrania audiowizualnego z XX sesji, która odbyła się w dniu 19 grudnia 2025 r., Przewodniczący Rady Miejskiej w Choszcznie przechodząc do głosowania nad projektem uchwały Nr XX/160/2025, otworzył dyskusję, oddając głos Wiceprzewodniczącemu Klubu Radnych, który złożył poprawkę do projektu, polegającą na zmianie brzmienia §4 z treści „uchwała wchodzi życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego” na: „uchwała wchodzi w życie od 1 stycznia 2026 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego”.

Złożona autopoprawka nie została przegłosowana przez radnych Rady Miejskiej w Choszcznie, w trybie §60 ust. 2 Statutu Gminy Choszczno, Przewodniczący Rady Miejskiej w Choszcznie zarządził wyłącznie głosowanie nad projektem uchwały w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły nie wskazując przy tym, że głosowanie odbywa się nad projektem uchwały wraz ze złożoną autopoprawką. Jak bowiem wskazał Przewodniczący Rady: „*kto z Pań i z Panów radnych jest za podjęciem uchwały na druku 176 proszę o podniesienie ręki i zagłosowanie elektroniczne*”.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem Przewodniczącego Rady, zgodnie z którym w czasie pytań radnych wskazał, że głosowanie odbywa się nad projektem uchwały wraz ze zgłoszoną autopoprawką, bowiem takie wyjaśnienia podczas debatowania nad projektem uchwały Nr XX/160/2025 nie miały miejsca. Co prawda, Przewodniczący wskazał podczas sesji, że: „*w tej chwili jest dyskusja nad projektem uchwały, natomiast zgłoszona została przez wnioskodawców autopoprawka, gdzie będzie głosowane wraz z autopoprawką*”, jednakże wyjaśnienia te dotyczyły poprzednio procedowanego projektu uchwały – tj.: projektu na druku 175 w sprawie zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 1 – Stare Miasto.

W odniesieniu do uchwały Nr XX/160/2025 zarówno ani zgłoszona przez radnego autopoprawka do projektu tego aktu nie została przyjęta przez radnych Rady Miejskiej

w Choszcznie w trybie §60 ust. 2 Statutu Gminy Choszczno, a więc w odrębnym głosowaniu, ani też ostateczne głosowanie nad tym projektem uchwały nie zostało zarządzone w trybie §60 ust. 6 Statutu Gminy Choszczno.

Jednocześnie, mimo niedochowania wymogów dotyczących procedowania projektu uchwały, do którego zgłoszona została poprawka, organowi nadzoru została doręczona uchwała, która nie została w istocie przegłosowana przez radnych Rady Miejskiej w Choszcznie, zawierająca zaproponowane nowe brzmienie §4 o wejściu w życie.

Reasumując, stwierdzić należy, że uchwała Nr XX/160/2025 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie *zniesienia jednostki pomocniczej Osiedle nr 2 – Władysława Jagiełły* została podjęta bez zachowania trybu wymaganego do jej podjęcia, a wynikającego z przepisów aktu prawa miejscowego, jakim jest Statut Gminy Choszczno. Podjęcie tego aktu nastąpiło zatem z istotnym naruszeniem obowiązującego porządku prawnego, dlatego też stwierdzenie jego nieważności jest konieczne i uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Wicewojewoda Zachodniopomorski

I Wicewojewoda Zachodniopomorski

Bartosz Brożyński